

מסורת הש"ס

(א) [דמלא פ"ג מ"ד כמות
י"א:] (ב) [שנת קנ"ג,
ג] ו"ב נ"כ ע"ב ו"ס כמות'
ד"ה אלתלם]

תורה אור השלם

1. אם יקראו העינים
גשם על הארץ וירקו
ואם יפול עין בדרום ואם
בצפון מקום שיפול העין
שם יהוא: קהלת י"ג

גליון הש"ס

תום' ד"ה ו'לא ו'ב' א"א
בארבע עין נדף קה דמ
ע"ה תוספות ד"ה אמר:

הגהות הב"ח

(א) נ"ב ואי לא לא הוי
חותם בתוך חותם
דיקולא ומיהק ובי נ"ד
נדקולא וחסמתו פ"י:
(ב) ד"ה ד"ה ומיהק
ובי דלא טעה: (ג) ד"ה
לא מיחדק דבור:
(ד) ד"ה ו'א ו'ב' דטור'
הוא להפוך: (ה) תוספת
ד"ה דלאמר רב ו'בי והאי
דכנה ג' רב הוה ר'ב
דחדק לה לבישול אלתלם
קרינא מירי שמשלתה.
נ"ב פק' נד' השנה בק'
נ"ה: (ו) ב"ד' ללות'
חומתו ולהיבדוק:
(ז) ב"ד' ב"פ בתלמי' נ"ב
בסוף דף עד ומשמע'
מדני' הוסיף: (ח) ע"ה
ד"ה ד"ה דסוף ר' כל הוי
אלא חותם אחד ללא
כפד' ל' ו'ס ו'ק נלה
מדני' הוסיף ל'ס ע"ה:

הגהות הגר"א

[א] תום' ד"ה המפקד.
לא התמיר נ"כ טו' נ"ב
עין לעיל כ"ט ג' דמשום
אלתלמי לא מיטעין חותם
אחד (ומשמע' דניד' צ"ד
פי' ק"ה ס"ק ה' ו'בי
ק"ל ס"ק ט':)

מוסף רש"י

הרי הן כפירותיו. על
עובד כוכבים ודולף
תלפיונו ולכר' להפגיש
מן מעט (בברות י"א).

רבינו הגנאל

בכיות כמות וכעבודת
כוכבים. סתם יינו אסור
בהנאה ומטמא טומאת
משקין ברביעית המפקדו
ליינו ישראל אצל עובד
כוכבים אסור בשתיה
ומותר בהנאה. איני והתנן
בדמאי פ"ג המפקד
פירותיו אצל הכותי ואתנן
עם הארץ יהי הן בתוך
למעשר ולשביעית אצל
העובד כוכבים כפירותיו
הנה המפקד אצל העובד
כוכבים נעשר אותם
הפירות כפירותיו ובינו
אמרין אסור (ז) בהנאה
ומטמא טומאת משקין
ברביעית ופרקי' ר' ירמיה
הא דאמר ר' יוחנן משום
ר' יהודה בן בתירא כגון
שייך לו העובד כוכבים
קרן וית' הוה אשומר בהנאה.

אינ מעמידין פרק שני עבודה זרה

סמס יינס אסור בהנאה. משום גזירת יין נכף: ומטמא טומאה
משקין. מטמא טומאת אוכלין ומשקין כמורת משקין טומאת שרץ
שאינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין ושיעורין לקבל טומאה
דרביעית הלוג ככל טומאת משקין: והטעם המפקד פירותיו אלל

העובד כוכבים הרי הן כפירותיו
למעשרות ולשביעית. דחשידי לחלוסי
וה"נ דלמא חלפיה והאי חמרל דעובד
כוכבים הוא: שייחד לו קרן זוית.
ומסר לו מפתח או עשה חותם:
פירו. מקום של בר קפרא הוא
ופטר בר קפרא: שיפול העין. ששכן
שם תלמידי חכמים: שם יפו ס"ד.
שהוא עלמנו ימלא שם והא שכני ליה:
אלא שם יניו פירותיו. ימלא פירות
העין נשטרו ממנו אף כלן הנריך
לדרי חכמים ישאל את בני העיר
ששומעין ולמדן ממנו ומלמדים אותם
לאחרים: מפתח או חוסם ר"א מסי.
אף בשמיה: והכמים אוסרין. לעשות
ד"ה אסור בהנאה כדאמרין
לעיל: וסרוייהו כרבנן. דלי כר"א
חותם אחד נמי שרי: אגנא אפומא
דחכמי'. כפה מורק ע"פ החזית:
שיקא. טח גטיט ודיצק סביבות פי
המורק לדופי החזית: דיקולא. כפה
כל ע"פ חזית והחזית מנופה דלינו
ב' חותמות מנופה החזית שדבוקה
בחזית ונתייבשה וכל כפוי עליה:
ומיהק. נכנס דזומק פי הסל לבלוע
את החזית הוי חותם בתוך חותם (ז) ולא
טרכ לזיפוי כולי האי: לא מיהק.
(ח) נוח לטלו הוי כמאן דליתיה: נוד.
של עור מלא יין וקשור ומונה בתוך
דיסקיא של עור: פיו. של נוד: למטה.
בתוך דיסקיא: הוי חותם בתוך חותם.
דטרם (ט) להפוך ולהמיר קשר דיסקיא
וקשר הגוד ולחזור ולקשרה כולי האי
לא טרכ: ואי כייף פומיה. של נוד
לגיו וייר ומותם כעין שקוסרין נודות
שלנו של שמן שלאחר שקוסרין אותו
מכניסין פי הנוד כשהוא קשור ומכוי
ועוד קוסרין אותו פעם אחרת אפי'
אין דיסקיא הוי חותם בתוך חותם: עין
נושי. מקום חומים: זירם סריקא.
עובדי כוכבים הן וסמוכין לעין כוש:
נרקתא. עיר של כומים: כפר
פרשאי. עובדי כוכבים: ווגדור. כומים:
חזית

המפקד יינו אצל עובד כוכבים אסור בשתיה ומותר בהנאה.
וכסמוך משמע שהפקדו בחותם אחד ומיהמה מאי
קסבר ר' יהודה בן בתירא אי לא חייס לזיוף כר"א אפילו בשמיה
לשמרי ואי חייס לזיוף כרבנן אפי' בהנאה ליחסר שמא נגע זו העובד
כוכבים ונכסו וי"ל דרבי יהודה בן
בתירא לטעמייה דלמחר לקמן בפרק
ר' ישמעאל (דף נט'): יין של ישראל
נגעע זו עובד כוכבים מותר בהנאה
חדא לאין מנסכיין אף אלל בפני עובדת
כוכבים ועוד שאומר לו לא כל הימנך
שמאסורי ייני לאונסי ואע"ג דחיישי
לזיוף דנגעע זיה ושמא מיניה [א] לא
החמיר כ"כ לתוש לאחלוסי בשלו
שיאסר גס בהנאה כיון שכל עיקר
יינס אינו אסור אלל מדרבנן:
דאמר רב הלכה כר"א שמתיר
יין בחותם אחד. ולאמן

פ"ב (דף טט: וסס) נמי אמרינן האלדנא
קיימא לן כר"א דלא חייס לזיפוא ויש
להקשות דכך אלדנא דהא אמר רב
לקמן (דף נט.) חזי"ת בחותם אחד
אסור סימנ חלכ בשר יין תכלת ועוד
קשה דכך אשי אמר לעיל (דף טט:)
גבי חומץ ויין מנזול א"ל חותם בתוך
חותם משמע הא יין גמור רריך חותם
בתוך חותם וכן רבא דשקיל וטרי
לקמן בסמוך היכי דמי חותם בתוך
חותם משמע דס"ל דלא סגי בחותם
אחד וכולה סוגיא דשמעתא מיידי
בחותם בתוך חותם והיה מתוך ר"ת
דהוה דרנב דלקמן מיידי בישראל
חשוד וגרע מעובד כוכבים מפני
שהוא בטוח שיאמיניוהו וכל מירמת
כ"כ וכן הוה דרנב אשי דלעיל (דף
טט:)
ג"מ לענין ישראל חשוד וכן רבא
מפרש חותם בתוך חותם אלדנא
דרבנן ורפ"י אלדנא דהלכתא איכא
נפקותא כגון ישראל חשוד והוה
לדרנב בר רב הונא (ט) חמך לה לבישרא
אלתלם קרנתא כשמעלתה ציד עובד
כוכבים ולהכי סגי בחותם אחד וקשה
קתא פרי"ת דנבוחה הוה להעמיל כל
אלו ההלכות בישראל חשוד ואנן צעודי
כוכבים קיימינן ורנב אשי לעיל הוכיר
חומץ ציד עובד כוכבים אין רריך
חותם בתוך חותם ומשמע הא יין ציד
עובד כוכבים רריך ועוד דצירושלמי
משמע דהוה צעודי כוכבים איירי
וגס רש"י וה"ג פירשוהו צעודי
כוכבים לכך נלהה לפרש דהכא והסם
צעודי כוכבים איירי ויש לחלק בין
שולח לצדירו ואינו חוזר ורואה חותמו
להכירו דאן רריך חותם בתוך חותם
דלא מרמת שצנכר האחר לא יכיר
החותם אצל היכא שמניחו ציד העובד כוכבים ועמיד לראות חותמו (י) להכיר די בחותם אחד מדע שכן הוא שהרי ר"א הוכיר צדצירו המפקד
יינו אלל עובד כוכבים ובסתמא אדם דעמו לחזור שם להכיר חותמו וסתמו אצל רב אשי דלעיל הוכיר צדצירו חומץ שלנו ציד עובד כוכבים
משמע ששולחו ציד עובד כוכבים ורנב נמי אשכחן לקמן דקאלמר נוד דיסקיא ופיו למטה והוה אפי' חותם אסור בשתיה
הוה משרד גולפי להרפניא סוף רנב אפומיהו וחתם להו אביצ"ייחו ומלמיה דרב לקמן (דף נט.) מיידי בשולה ציד עובד כוכבים כפרש"י ה"ג:
וְאִי פְּרִיָי הָא ר"א והא רבנן. פירוש לא פליגי אלדנא דחד מנא אלל מר סבך כר"א ומר סבך כרבנן א"נ לא פליגי וכולהו כר"א קיימי
דפסק רב כוותיה אלל מר מפרש מילתיה דר"א ומר מפרש מילתייהו דרבנן ור"ת ורצי אלעור היכי קאי כר"א הא ר"א גופיה
קאלמר צפ"ק דגדה (דף ט.) דאין הלכה כר"א בצלוהו סידרי * אלל בלרנב וי"ל דשמי הכא דקאי ר"מ כוומיה לקמן פרק ר' ישמעאל (דף ט.)
צבריימתא דלמחר הלוקח צית וכו' וכה"ג משני לתמודא הסם צפ"ק דגדה (סס): **וְרַבְרְבִייהוּ ברבנן.** ור"ת אימור דרבי יוחנן סבר כר"א
ומפתח וחותם דקמני צבריימתא ר"ל תרוייהו דהשתא הוי חותם בתוך חותם וי"ל דלתמודא משמע ליה דמפתח וחותם דקמני צבריימתא לא
משום דבעינן תרוייהו מאלל קאלמר שתי מפתחות או ב' חותמות אלל מפתח או חותם קאלמר וגס יש גורסיס מפתח או חותם:
סתומות מותרות. ואף על פי שאין לך סתומות שלא יהו פתוחות ממחלה מכל מקום כיון שדעתנו לסתמן להפקיין למכור לישראל
מנעט קא נטר להו שפיר ואינו חפץ שיחדוהו ישראל כלל:

לא

עין משפט
נר מצוה

ע"א א מ"י פ"ח מהל'
מאללת אסורות
הלכה ג סמג לאין קמה
טור שיע' י"ד סימן קכ
ספ"א א:
ב ב מ"י פ"ו מהלסת
אבות השומאה הל' ח:
פ"א ג מ"י פ"ג מהל'
מ"א הלכה ט סמג
לאין קמה טו"ט י"ד
סימן קל ספ"ג א:
פ"ב ד מ"י פ"ח מהל'
מעשר הלכה טו:
פ"ג ח מ"י פ"ג מהל'
מאללת אסורות הל'
ט סמג לאין קמה טור
ש"ע י"ד פי' קל ספ"ג א:
פ"ד ח ז מ"י ע"ה הלכה א
ט טור ש"ע שם ספ"ג
א וינפ"ק [ז]:
פ"ה ח ח ז מ"י ע"ה הלכה
ח טור ש"ע שם ספ"ג
ד:

רבינו הגנאל (המשך)
בר קפרא המפקד יינו
אצל עובד כוכבים מותר
בשתיה קרי עליה ר' יוחנן
מקום שיפול העין שם
יהו פירותיו (ז) ופרקי' ר'
יודא פירוק אחר ואמר
מתני' דרמאי רבנן דאסרי
החזרו של עובד כוכבים
רבי יוחנן דאמר כרבי
אליעזר דתניא אחד (ז)
הלוקח ואחד השוכר בית
בחדרו של עובד כוכבים
ומלאוהו יין ומפתח החותם
ביד ישראל רבי אליעזר
מותר בשתיה ולא חיישי
לזיומא. ואסקנא משמיה
דרב חסדא אמר ועירי
החזרו את ישראל רבי
אליעזר דאמר אפי'
יין משתמר חותם בתוך
חותם ציד עובד כוכבים
ותרוייהו רבי יוחנן ור'
אליעזר כחכמי' דאסרי
יין ויתן סבר כי פליגי
רבנן עליה דר' אליעזר
בחותם אחד אבל חותם
בתוך חותם אפילו רבנן
חזרו דמי חותם בתוך
חותם אגנא שריקא
הוי כי האי גונא לא הוי
חותם בתוך חותם. דיקולא
אפומא דחביתא חותמת
הוי חותם בתוך חותם
ואי לא הוי בי הנוד למטה
דרבנן לא הוי חותם
בתוך חותם והלכתא כר'
יוחנן וקיימא לן דכל כסוי
שולפי פי החביתאי איהדיק
אדם יכול להסירי
מכילי שביתת החותם הוי
חתימתו חותם:
עין נושי מודור של
כתים ובידת שריקא קורב
לכן מודור עובדי כוכבים
הן וריקאן וכפר פורשה
וכן (גריד' [נגדרון] וכפר
שחלים אסור מודור של
כותים מפני מודור של
עובדי כוכבים שהולכין
ובאין אצלן: קסבירי רבנן
אין כותי מפקדי על
מצע עובד כוכבים וכל
יין שלהן מגע עובד
אפתוחות סבירי כי לא קפדי

השולח

כוכבים הוא חזור לומר חביות פתוחות של כותים אסורות סתומות מותרות לבטוח סבירי כי לא קפדי אפתוחות

ומקשינן עליה אי הכי בשתיה נמי לישתרי דהא כדנתא ליה רבי תנחום משנת